

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“МУХАР, ТАВХАЙН АМ ” НЭРТЭЙ АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН
2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Тусгай зөвшөөрлийн дугаар: MV-022752
Регистрийн дугаар: 6604277

Хянасан:

БОУАӨЯ-ны ХБОБНУГ азрын мэргэжилтэн:

Дорнод аймгийн БОГ азрын мэргэжилтэн:

Биелэлтийг тайлагнасан:

“Алтан дун дорнод монгол” ХХК-ний захирал  Б.Баасанбямба

Байгаль орчны мэргэжилтэн:

Агуулга

1. ОРШИЛ	3
2. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	4
3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	9
3.1.Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	9
3.2.Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	12
3.3.Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт	15
3.4.Ургамал, амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хамгаалах аргууд	18
4. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	19
5. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	24
6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	24
7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	24
8. ХИМИЙН БОДИС, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	24
9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	24
10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ	28
11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	30
12. ДҮГНЭЛТ	33

Зургийн жагсаалт

Зураг № 1 Талбайн байрилын тойм зураг	4
Зураг № 2 Уурхайн олборлолтын явц	5
Зураг № 3 Уурхайн кемп	7
Зураг № 4 Уурхайн кемп	8
Зураг № 5 Ажилчдын хоолны газар	8
Зураг № 6 Зам усалгааны ажил хийгдэж буй байдал	10
Зураг № 7 Уурхайн ажилчдын кемпэд тоосжилтын хэмжилт хийж буй байдал.....	10
Зураг № 8 Уурхайн тээврийн замд агаарын хэмжилт хийж буй байдал.....	11
Зураг № 9 Хурдны хязгаарын тэмдгүүд.....	12
Зураг № 10 Үерийн ус болон галын аюулаас хамгаалах даланг байгуулсан байдал.....	13
Зураг № 11 Цэвэр болон бохирын нуураас дээж авч буй	14
Зураг № 12 Кемпээс ундны усны дээж авч буй байдал	14
Зураг № 13 Ахуйн бохир усны дээж авч буй байдал.....	15
Зураг № 14 Шимт хөрснөөс дээж авч буй байдал	16
Зураг № 15 ШТС талбай.....	17
Зураг № 16 ШТС-ын талбай, Засварын талбайгаас хөрсний дээж авч буй байдал	17
Зураг № 17 Засварын талбай.....	18
Зураг № 18 Галын сарааг ШТС талбайд байршуулсан байдал, уурхайн техник бүрд галын аюулгүй байдлыг хангаж буй байдал	19
Зураг № 19 Тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд мод суулгаж буй байдал.....	21
Зураг № 20 Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайн байришил	22
Зураг № 21 Дотоод овоолгоор техникийн нөхөн сэргээлт хийж буй байдал	23
Зураг № 22 Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдал 2025.....	23
Зураг № 23 Хог хаягдлаа ангилан ялгах тусгай талбай байгуулсан байдал.....	26
Зураг № 24 Хаягдал тосыг цуглуулж буй байдал	26
Зураг № 25 Сумын хогийн цэгт ахуйн хог хаягдлаа хаяж буй байдал.....	27
Зураг № 26 Ахуйн бохир цэвэрлэх байгууламж суурьлуулж байгаа байдал	27
Зураг № 27 Ажилчдад зориулсан халуун ус, дотор нойл бүхий ариун цэврийн газрын тохижилт	28
Зураг № 28 Иргэдэд хийсэн ажлаа танилцуулж буй байдал.....	31

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт.....	9
Хүснэгт 2 Уурхайн агаарын хэмжилтийн дүн	11
Хүснэгт 3 Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт	13
Хүснэгт 4 Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт	15
Хүснэгт 5 Ургамал амьтны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт	18
Хүснэгт 6 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт	25
Хүснэгт 7 Орчны хяналт шинжилгээний хүрээнд хийгдсэн ажил	29
Хүснэгт 8 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт.....	30
Хүснэгт 9 Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийсэн ажлын тайлан.....	31
Хүснэгт 10 БОМТ хэрэгжилтийн олон нийтэд тайлагнах тухай.....	32

1. ОРШИЛ

Энэхүү байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан нь 2025 оны ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний заалтуудыг ханган ажиллахад чиглэсэн болно.

“Мухарт, тавхайн ам” нэртэй 349.98га бүхий MV-022752 дугаартай ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг АМГТГ-ын Кадастарын хэлтсийн даргын 2022 оны 09-р сарын 02-ны өдрийн 15 тоот шийдвэрээр “Алтан дун дорнод монгол”ХХК -д шилжүүлсэн байна.

Цагаан чулуут хоолойн дунд хэсгийн алтны шороон ордын доод давхарга нь алттай дан давхаргаас бүрдэх ба харьцангуй бага уналтай тэгш маягийн U хэлбэрийн хөндийг дагаж тогтсон, аллювиаль-пролювиаль гаралтай голын сэвсгэр хурдсанд хуримтлагдсан, тууз хэлбэрийн энгийн тогтоцтой, III бүлгийн орд юм. Ордын ашигт давхарга суналын дагуу тогтоогдсон бөгөөд ерөнхийдөө тууз хэлбэрийн тогтоцтой алт агуулсан хурдас нь нийлмэл тогтоцтой, дунд зэрэг мөлгөржсөн, 700м урттай, дундаж өргөн 60м, дундаж гүн 21м байна. “Алтан дун дорнод монгол”ХХК -ийн MV-022752 дугаартай ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбайг компани хоорондын гэрээний үндсэн дээр олборлолтын үйл ажиллагааг “Юбиксолюшн”ХХК хариуцан гүйцэтгэж байгаа билээ. Тиймээс зарим байгаль орчны ажил болон төлбөрүүд олборлогч компанийн нэр дээр хийгдсэн болно.



Зураг № 2 Уурхайн олборлолтын явц

2025 онд явагдах уулын ажил, ажиллах горим

✓ Ажиллах горим.

Уурхай нь 2025 онд 7-р сарын 11-р сарыг дуустал хөрс хуулах, элс олборлох, элс угаах ажлын 9-р сараас 10-р сарыг дуустал, нөхөн сэргээлт хийх болон бусад ажлуудыг хийж гүйцэтгэнэ. Үйлдвэрлэлийн үндсэн процессууд нь тасралтгүй 7 хоног, өдөрт 2 ээлжээр 12 цагийн уртасгасан хугацаагаар явагдана. Үйлдвэрлэлийн бусад ажил болох цахилгаан хангамж, усан хангамж, гэрэлтүүлэг, усан сан байгуулах болон угаан баяжуулах тоног төхөөрөмж угсарч монтажлах ажлуудыг үйлдвэрлэлийн дотоод ажлын зохион байгуулалтаар хийхээр төлөвлөсөн.

2025 онд явагдах уулын ажил.

2025 оны 7-р сард уурхайн бэлтгэл ажлыг хангаж, уурхайд манай компанид бэлэн байгаа техник, тоног төхөөрөмжүүдийг үргэлжлүүлэн ашиглах бөгөөд уулын ажлаар 74.1 мян.м3 алттай элсийг олборлон баяжуулах хүчин чадалтайгаар ажиллана.

✓ Үржил шимт хөрс хуулалт.

Үржил шимт хөрсийг хуулахдаа 0.3 м-ийн зузаантайгаар бульдозероор хуулан түрж техникийн нөхөн сэргээлт хийх үед ашиглах зорилгоор ил уурхайн олборлолтын талбайн гадна уурхайн ирмэг дагуулан түрж овоолно. Энэ нь дотоод овоолгоор техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн (ашигласан) блокуудыг үржил шимт хөрсөөр шууд хучиж дараа дараагийн нөхөн сэргээлтийн ажлын зардлыг хэмнэх давуу талтай юм.

✓ **Хөрс хуулалт, тээвэрлэлтийн ажил.**

Алт агуулсан элсний тогтоц тэгш тогтвортой, гүн бага зэрэг дотоод овоолгоор төлөвлөх таатай нөхцөл байгаа тул шимт хөрсийг түрж үүсэх карьер дагуу овоолж, ашиглагдсан хоосон орон зайг хөрсөөр нөхөн дүүргэлт хийж дотоод овоолго хийж, нөхөн сэргээлтийн ажлыг хамт хийнэ. Ил уурхайн хөрсийг олборлосон орон зайг дүүргэх зорилгоор дотоод овоолгод байршуулна. Хөрс тээвэрлэлтийн ажилд HOWO маркийн 50 тн даацтай автосамосвал ажиллах ба тээвэрлэлтийн дундаж зай 0.5 км байна.

✓ **Элс олборлолтын ажил.**

Ордын баяжуулах хэсгийн ажиллах горим нь манай орны улирлын шинж чанар, цаг агаар, уур амьсгал, ил уурхайн үндсэн техник тоног төхөөрөмжийн бүтээл, уурхайн жилийн хүчин чадал зэрэгтэй уялдаж ажиллана. Нийт 364.06 мян.м3 хөрс хуулж, дунджаар 198.41 мг/м3 агуулгатай 74.1 мян.м3 элс олборлон баяжуулж 12.02 кг алт /химийн цэврээр/ гарган борлуулахаар төлөвлөсөн.

✓ **Ус хангамж**

Байгаль орчныг хамгаалах, цэвэр усны нөөцийг хэмнэх зорилгоор уурхайн технологийн усан хангамжид хэрэглэгдэх усыг хуримтлуулж, цэвэршүүлэх замаар эргүүлэн ашиглана. Алт олборлож байгаа уурхайнуудын туршлага, үүсмэл нуурын шүүрэлт, усны ууршилт, алдагдал, ордын талбайтай зэргэлдээ олборлолт явуулж байгаа ордын нууруудын шүүрэлт зэргийг үндэслэн шаардагдах усны 15%-ийг цэвэр усаар сэлбэх ба 85%-ийг технологийн эргэлтийн усаар хангах боломжтой байна.

Угаах процесст зарцуулах цэвэр усны хэмжээ 2025 онд 56.69 мян.м3 байна. Нийт зарцуулагдах усны 85%-ийг эргэлтэд оруулж 15%-ийг цэвэр усаар сэлбэнэ. Технологийн усыг эргэлтийн усан санд хуримтлуулан тунгааж, процесст эргүүлэн хэрэглэхээр төлөвлөсөн.

✓ **Засвар, техникийн үйлчилгээ ба агуулахын аж ахуй.**

Тус уурхайн тоног төхөөрөмжийн засвар, техникийн үйлчилгээний газар нь тоног төхөөрөмж авто тээврийн болон бусад тоног төхөөрөмжийн найдвартай ажиллагааг хангахын тулд шаардлагатай зарим нэг техникийн үйлчилгээ хийх, ашиглалт засварын хэрэгцээнд зориулсан материал, сэлбэг, тос, түлш зэргийг хүлээн авах, хадгалах, тавьж олгох зэрэг ажлыг гүйцэтгэдэг. Тоног төхөөрөмжийн их засвар, зарим нарийн төвөгтэй эд ангийг сэргээх, бүрэн солих зэрэг ажлыг засварын дагнасан газраар буюу тоног төхөөрөмжийг нийлүүлсэн газрын засварын газраар гүйцэтгүүлдэг. Засварын газар нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна.

✓ **Шатах тослох материалын агуулах.**

ШТМ хадгалахад зориулж 50тн-ын ган сав 3 ш, тос тосолгооны материалуудыг зориулалтын савтай нь хадгалан хэрэглэнэ. ШТМ-ын агуулахыг гал, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагын норм дүрмийн дагуу байрлуулан, зориулалтын тоноглолоор хангасан байна.

Сэлбэг материалын агуулах.

Уурхайн тоног төхөөрөмжийн тоо, бүтцээс хамааруулан сэлбэг материал хадгалахад сэлбэг материалын агуулах нь уурхайн хотхонд буюу засвар механикийн хэсгийн хажууд байн



Зураг № 3 Уурхайн кемп



Зураг № 4 Уурхайн кемп



Зураг № 5 Ажилчдын хоолны газар

3. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Алтан дун дорнод монгол”ХХК нь байгалийн баялгийг ашиглаж, үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн хувьд оршин буй нутгийн байгаль орчныг хамгаалахад үйл ажиллагааныхаа нэг хэсгийг чиглүүлэх үүрэгтэй.

3.1 Агаар орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу уурхайд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжүүдийнхээ төлбөрийг төлнө. Уулын ажилд хамрагдах тээврийн хэрэгслүүд байна.	Уурхайн дарга	Тээврийн хэрэгслийн төлбөр, татварыг бүрэн төлж ажилласан.
2.	Агаарын тоосжилтыг бууруулах зорилгоор дотоод тээврийн замыг услах	Уурхайн дарга	Автозамыг тогтмол услан, засаж, тэгшилж ажилласан. Дотоод тээвэрлэлтийн замууддаа тэмдэг тэмдэглэгээ хийж байршуулсан.
3.	Замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах зорилгоор зам арчилгааг хийнэ.	Захирал	Зам арчилгааг тогтмол хийж сайжруулах ажлыг дор бүр биелүүлэн ажиллаж байсан болно.
4.	Салхи ихтэй үед хөрс хуулах, ачих тээвэрлэх үйл ажиллагааг хязгаарлах , хурдны хязгаарыг дагаж мөрдүүлэх	ХАБ	ХАБ- ын инженер уулын үйл ажиллагаанд цаг агаарын урьдчилсан мэдээг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллаж байсан.

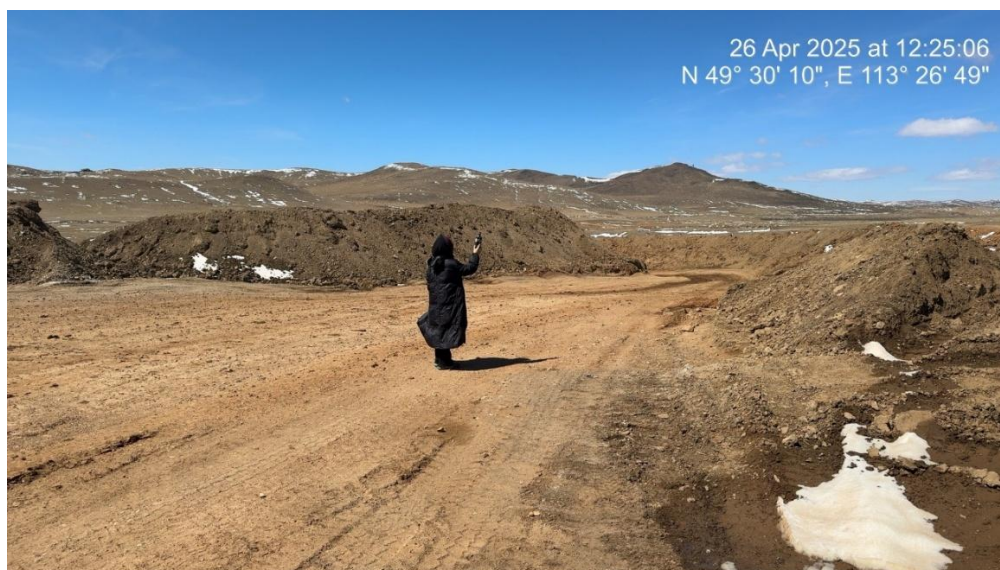
Хүснэгт 1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт



Зураг № 6 Зам усалгааны ажил хийгдэж буй байдал



Зураг № 7 Уурхайн ажилчдын кемпэд тоосжилтын хэмжилт хийж буй байдал



Зураг № 8 Уурхайн тээврийн замд агаарын хэмжилт хийж буй байдал

Хүснэгт 2 Уурхайн агаарын хэмжилтийн дүн

№	Байршил	Сар өдөр	Хүхэрлэг хий /SO ₂ / мг/м ³	Азотын хий /NO ₂ / мг/м ³	Тоосны агууламж PM10 мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/	Чийгшил
1.	Уурхай хотхон	IV/28	0.027	0.040	8	35	
2.	Карьер	IV/28	0.025	0.038	10	30	max42.4% min17.4%
3.	Тээвэрлэлтийн зам	IV/28	0.050	0.038	20	40	
MNS 4585:2025 стандарт		-	0.450	0.200	50	60.0	40-60%



Зураг № 9 Хурдны хязгаарын тэмдгүүд

3.2 Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Усны нөөцийг хамгаалах үүднээс технологит ашиглах усны хэмжээг бага байлгах үүднээс анхаарч ажилласан. Баяжуулах буюу элстэй шороог угаахад хэрэглэж буй усыг 15%-ийг сэлбэн 85%-ийг эргүүлэн ашигласан.

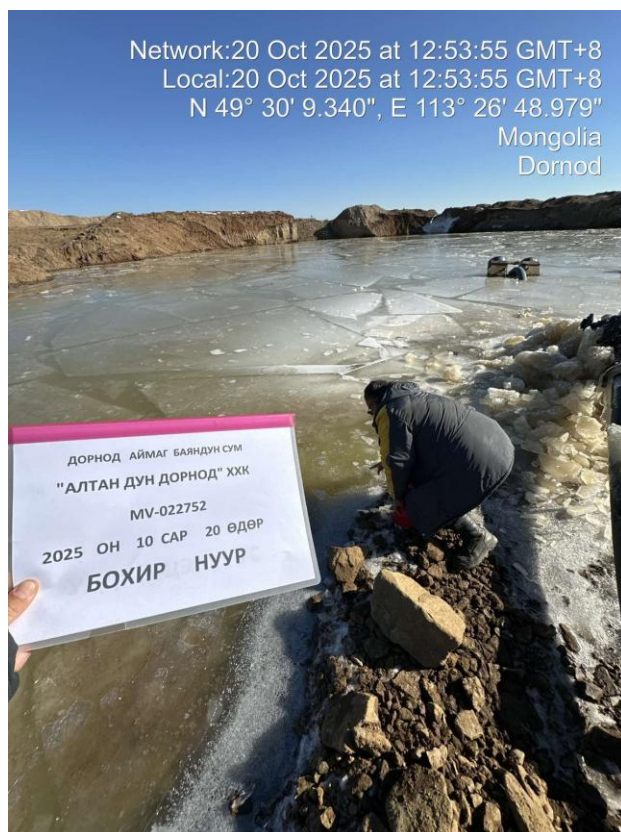
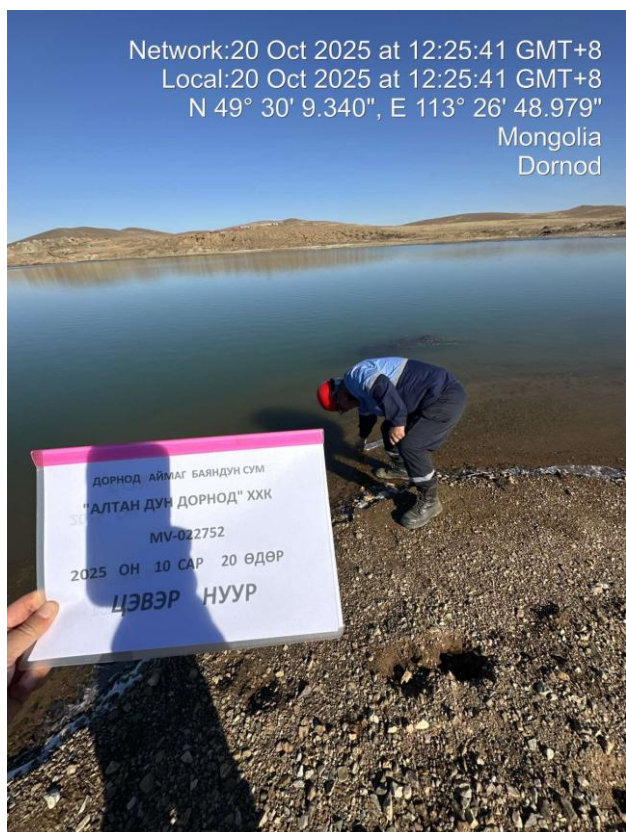
**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

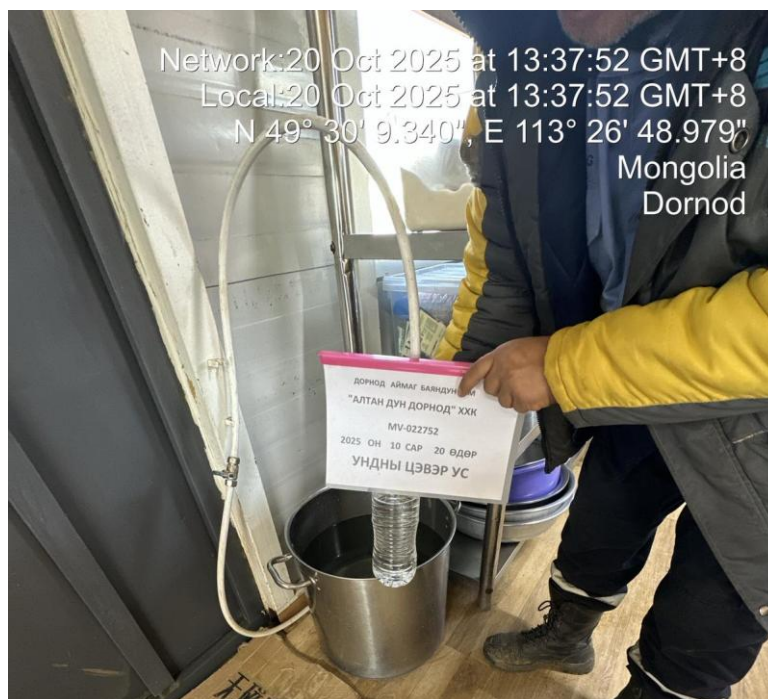
Хүснэгт 3 Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Сав газартай гэрээ байгуулан ус ашиглах дүгнэлт гаргуулах	Компанийн захирал	Сав газартай байгуулсан гэрээ болон ус ашиглах дүгнэлтийг хавсаргав.
2.	Гүний усны чанарын үзүүлэлтийг шинжлүүлж хяналт тавих, Эргэлтийн усан сангийн чанарын үзүүлэлтэд хяналт тавих	Компанийн захирал	Ундны усанд химийн болон бактерлогийн шинжилгээ, технологийн нуурын усанд бохир усны хими болон хүнд металлын шинжилгээг “Монгол ус”ТӨҮГ-ын усны лабораторид тус тус шинжлүүлсэн. Шинжилгээний хариуг хавсралтад оруулав.
3.	Унд ахуйн хэрэглээнд ашиглах усыг аривлан хэмнэх, ус хэмнэлтийн менежментийг хэрэгжүүлэх	ХАБ	Ус хэмнэлтийн талаар үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллаж ирсэн.

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН



Зураг № 11 Цэвэр болон бохирын нуураас дээж авч буй



Зураг № 12 Кемпээс ундны усны дээж авч буй байдал



Зураг № 13 Ахуйн бохир усны дээж авч буй байдал

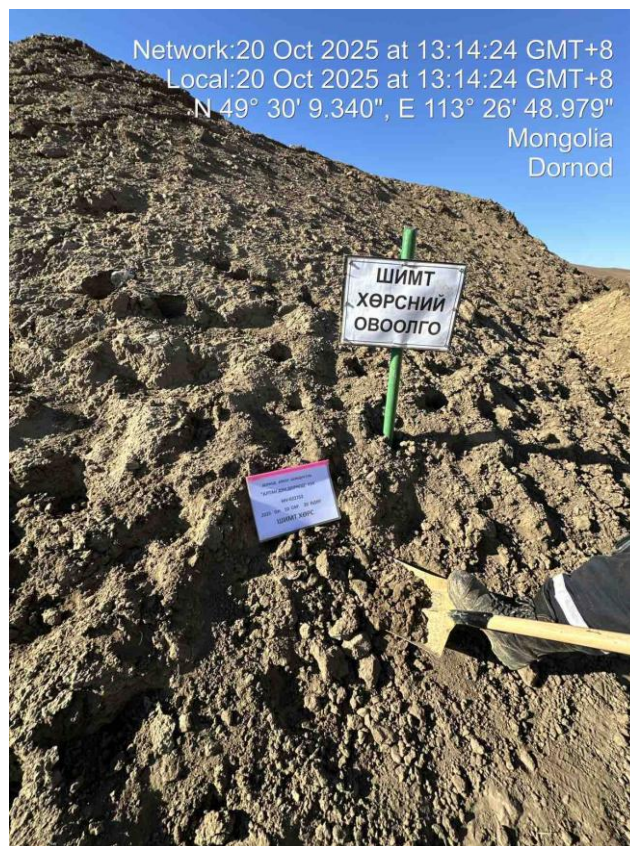
3.3 Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

Хүснэгт 4 Газрын хэвлийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Төлөвлөгөө	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Авто тээврийн хэрэгслийн сул хөдөлгөөнийг хориглох, тогтсон маршрутаар зорчуулах	Уурхайд дарга	Тээврийн хэрэгслийн зорчих дотоод замыг тогтоож замын дагуу зорчих, тогтоосон зогсоолд машинаа байрлуулах зэрэг уурхайд дотоод дүрэм журмыг хэрэгжүүлэн ажиллаж ирсэн.
2.	Шимт хөрсний нөөц бий болгоход стандартын дагуу овоолж, ургамалжуулан хадгалах	Уулын мастер	Шимт хөрсийг стандартын дагуу овоолго үүсгэн хадгалж байна. Олон жил хадгалахгүй учир ургамалжуулах шаардлагагүй гэж үзсэн.

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

3.	Засварын газраас өөр газарт тос масло асгарсан тохиолдолд асгарсан хэсгийг саармагжуулах	Уурхайн дарга	Засварын талбайгаас өөр газарт тос масло солих ажлыг хориглосон. Засварын талбайн хөрсийг “SGS”-ын хөрсний хүнд металлын шинжилгээнд өгсөн. Шинжилгээний дүн стандарт хэмжээнд байна.
4.	Уурхайн тосгоны тоосжилтыг бууруулах зорилгоор мод бут тарих, зүлэгжүүлэх	Уурхайн дарга	Уурхайн тосгон орчмыг услах, явган хүний зам талбайг тоосжилт үүсгэхээргүй хучилт хийж тохижуулах ажлыг хийж гүйцэтгээд байнаб.
5.	Шатах тослох материал, ажилласан тосны хаягдал гэх мэт аюултай хог хаягдлын бүртгэл гарах	Уурхайн дарга	Аюултай хог хаягдлын код авч бүртгүүлсэн бөгөөд аюултай хог хаягдлаа эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулан акт үйлдэн өгсөн болно. Хог хаягдлын бүлэг орсон болно.



Зураг № 14 Шимт хөрснөөс дээж авч буй байдал

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН



Зураг № 15 ШТС талбай



Зураг № 16 ШТС-ын талбай, Засварын талбайгаас хөрсний дээж авч буй байдал



Зураг № 17 Засварын талбай

3.4 Ургамал, амьтанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, хамгаалах аргууд

Хүснэгт 5 Ургамал амьтны сөрөг нөлөөллийг бууруулах төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Ажилчдыг хууль бусаар ан хийхгүй байхыг анхааруулах, хянал тавих	Уурхайн дарга	Ажилчид кемпээс гарахдаа уурхайн даргаас зөвшөөрөл авч уурхайн зөвшөөрөгдсөн унаанд зорчдог.
2.	Гал түймрийн аюулаас хамгаалж гал унтраах багаж хэрэгслийг хотхонд байрлуулна.	Уурхайн дарга	Галын аюулгүй байдлыг хангаж галын сараа байрлуулав. Мөн техник бүрийн галын аюулгүй байдлыг ханган ажиллаж байсан.



Зураг № 18 Галын сарааг ШТС талбайд байршуулсан байдал, уурхайн техник бүрд галын аюулгүй байдлыг хангаж буй байдал

4. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Уурхайн ашиглалтын ажил явагдаж байхад нөхөн сэргээлт буюу дүүргэлтийн ажлыг дотоод овоолгоор зэрэгцээ байдлаар хийдэг. Энэ нь нөхөн сэргээлтийн зардлыг багасгах болоод их хэмжээний гадаад овоолгыг үүсгэн, газрын эвдрэл үүсгэхгүй байх давуу талтай.

2025 онд техникийн нөхөн сэргээлтийг хоёр хэсэг газарт хийсэн бөгөөд нийт 9.5га талбайд хийж гүйцэтгээд байна.

Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 4000ш мод тарьсан. Үүнд: Улиас 550ш, агч 550ш, улаан бургас 1200ш, цагаан бургас 1200ш, гацуур 5ш, үрэл 50ш, хайлаас 445ш тус тус тарьж суулгах ажлыг хийж гүйцэтгэв.





Зураг № 19 Тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд мод суулгаж буй байдал





Зураг № 21 Дотоод овоолгоор техникийн нөхөн сэргээлт хийж буй байдал



Зураг № 22 Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн байдал 2025

5. ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Алтан дун дорнод монгол”ХХК нь дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд ургамлын нарийвчилсан судалгаа хийх улмаар ховор статустай ургамлыг дүйцүүлэн хамгаалж тарималжуулах, хууль бус ан агнуураас урьдчилсан сэргийлэх арга хэмжээ авах, амьтдын амьдрах орчинд биотехникийн арга авах ажлуудыг төлөвлөн оруулсан.

Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт ажлын хүрээнд Баяндун сумын нутагт орших “Эмтийн булаг”, “Майхан булаг” нэртэй 2ш булгийн эхийг хаших ажлыг хийж гүйцтэв.

6. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй.

7. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 оны олборлолтын явцад ямар нэгэн түүх, соёлын дурсгалт зүйл олдоогүй болно.

8. ХИМИЙН БОДИС, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2025 онд осол эрсдэлгүй ажилласан байна. Хөдөлмөр аюулгүй байдлын сургалт, өдөр тутмын зааварчилгааг ХАБ хариуцсан мэргэжилтэн өгч байгаа билээ.

Мөн төсөл хэрэгжих шороон ордын ашиглалтын явцад химийн тэсэрч дэлбэрэх химийн бодис ашиглаагүй.

9. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Үйл ажиллагааны явцад гарах ахуйн хог хаягдлыг Баяндун сумтай гэрээ байгуулан өөрсдийн машинаар тээвэрлэн хаясан. /Төлбөр төлсөн баримт хавсаргав/ Мөн байгальд шууд хаягдах хаягдлын хэмжээг багасгахын тулд эх үүсвэр дээр нь ялган ангилалт хийх хогийн савыг уурхайн хотхон байрлуулан, ялган ангилалт хийж, ажилчдад хог хаягдлыг хэрхэн ялган ангилах талаар сургалт зохион байгуулсан. Техникээс гарах хаягдал тосыг “Түмэн эгшиг”ХХК-тай гэрээ байгуулан нийлүүлэн ажиллаж байна. Гэрээ болон тусгай зөвшөөрлийг хавсралтаар оруулав.

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хүснэгт 6 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1.	Хаягдлаас гарах дахин ашиглагдах түүхий эдийг ялгах, тушаах	Уурхайн дарга	Хог хаягдлыг дахин ашиглагдах болон аюултай гэж ангилан хурааж байна. Ангилан ялгасан хог хаягдлыг эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулан нийлүүлж байна. Хог хаягдлын ангилсан зураг оруулав.
2.	Хог хаягдлын гэрээгээ Баяндун сумтай байгуулах Хог хаягдлын төлбөрөө төлнө.	Уурхайн захирал	Төлбөр төлсөн баримт, хог хаягдлын гэрээ, Сумын байгаль хамгаалагчдын тодорхойлолтыг тус тус хавсаргав.
3.	Ахуйн шингэн болон хатуу хог хаягдлын цэг засвар хийх, хатуу хог хаягдлыг доторлох, зарим хаягдлыг нэгдсэн журмаар сумын хог хаягдлын цэгт хаях. Хаягдлаас гарах дахин ашиглагдах түүхий эдийг ялган тушаах Хог хаягдал, ялган ангилалт, түүний үр ашгийн талаар сургалт, мэдлэг олгох	Уурхайн дарга	Хог хаягдлын цэгийг хөрс бохирдохоос хамгаалж цементлэн тохижуулсан. Ахуйн хог хаягдлаа тухай бүр тээвэрлэн сумын хогийн цэгт төвлөрүүлж байсан. Зураг оруулав.
4.	Ахуйн бохир ариутгах, халдваргүйжүүлэх, задлах бодис худалдаж авах зардал	Уурхайн захирал	50-60 хүний хүчин чадал бүхий ахуйн бохир цэвэрлэх байгууламж суурилуулсан.
5.	Уурхайн техникүүдийн засварын цех, мөн уурхайн техникт ашигласан, сольсон тос маслог сар бүр тусгайлсан саванд хуримтлуулна. Хаягдал техникийн тос, масло хуримтлуулах /сар болгон аюултай хаягдлаа 1 удаа гэрээ хийсэн газарт нийлүүлэх зайлуулах/	Уурхайн дарга	“Түмэн эгшиг”ХХК-тай гэрээний дагуу ажиллаж байна. Хаягдал тос 1000л, тостой арчих материал агаар шүүгч 157ш, тосны шүүр, түлшний шүүр 340ш, хаягдал аккумулятор 30ш, хаягдал дугуй 100ш-г Төв аймгийн Сэргэлэн суманд байрлах “Химийн хорт болон аюултай бодисын сав баглаа боодлыг дахин боловсруулах эко үйлдвэр”-т тушааж акт үйлдэв.

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН



Зураг № 23 Хог хаягдлаа ангилан ялгах тусгай талбай байгуулсан байдал



Зураг № 24 Хаягдал тосыг цуглуулж буй байдал

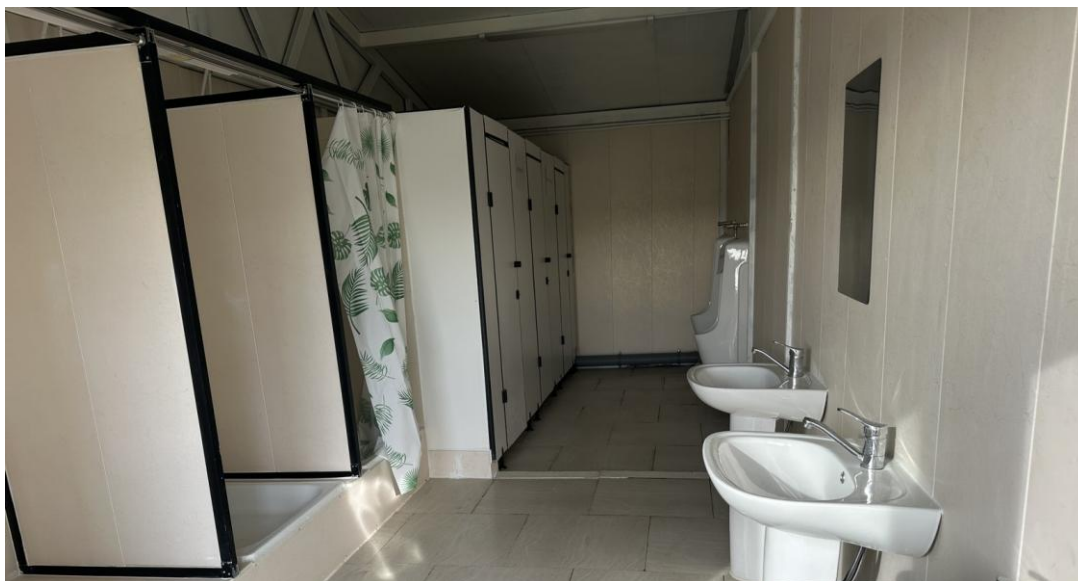


Зураг № 25 Сумын хогийн цэгт ахуйн хог хаягдлаа хаяж буй байдал

Ажилчдын шингэн хог хаягдлыг ариутгах зорилгоор 50-60 хүний хүчин чадалтай ахуйн бохир цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулсан.



Зураг № 26 Ахуйн бохир цэвэрлэх байгууламж суурьлуулж байгаа байдал



Зураг № 27 Ажилчдад зориулсан халуун ус, дотор нойл бүхий ариун цэврийн газрын тохижилт

10. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг тус оны 10 дугаар сард Байгаль орчны зөвлөх үйлчилгээний эрх бүхий “Газарчандмань”ХХК-аар хийлгүүлсэн.

Уурхайн технологийн ус болох цэвэр болон бохирын нуурын усыг MNS 4943:2015 стандартаар үзүүлсэн. Тус шинжилгээний үр дүнгээр цэвэр болон бохир нуурын ус стандарт хэмжээнд байна. Мөн ахуйн бохирын уснаас дээж авч MNS 4943:2015 стандартаар үзүүлсэн.

Уурхайн ундны усанд ундны усны стандартад нийцэж байгаа эсэх, мөн бактерлогийн шинжилгээ хийлгэсэн болно. Тус шинжилгээний үр дүнд Ундны усанд Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 900: 2005 стандартын хэмжээнээс давсан үзүүлэлт илрээгүй болно.

Уурхайн засварын газар, ШТС-ын газрын хөрсийг “Нарт шуун консалтинг”ХХК-ын итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн бөгөөд хүлцэх агууламжтай харьцуулсан бөгөөд хүлцэх хэмжээнээс давсан үзүүлэлт гараагүй болно.

Шимт хөрс хадгалсан овоолгоос дээж авч шинжлүүлсэн бөгөөд хөрс нь шүлтлэг урвалын орчинтой, карбонатгүй, ялзмагийн агууламжаар дунд зэрэг, цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор болон калийн хангамжаар дунд зэрэг, механик бүрэлдэхүүн элсэнцэр. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин дундаж гарсан байна.

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хяналт шинжилгээний дээж	Хяналт шинжилгээний үзүүлэлт	2025 оны хяналт шинжилгээний хэлбэр, зардал	Хяналт шинжилгээ явуулах хугацаа	Хяналт шинжилгээ явуулах байршил	Хяналт шинжилгээ хийх багаж, холбогдох стандарт
Агаар	Агаар орчны бохирдол агаар дахь тоосны агууламж, NO2, SO2 CO -ын агууламж, дуу чимээ	Агаарын шинжилгээний 2 цэгт 2 удаа хэмжилт хийлгэнэ.	2025.05 сард	Уурхайн карьер, Уурхайн зам, Ажилчдын хотхон	Агаарын тухай хууль, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль, Агаарын чанар-хот суурин газрын гадаад орчны агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ MNS 6063: 2010
Ус	Ажилчдын унд ахуйд ашигладаг усыг бактериологи болон ундны усны ерөнхий шаардлага, цэврийн болон бохирын нуурын усыг хүнд металлын шинжилгээнд өгөх	Унд ахуйн ус Бактериологи Усны химийн ерөнхий шинжилгээ Цэврийн болон бохирын нуур Хүнд металл	2025.10 сард	Унд ахуйн ус, цэвэр болон бохирын нуур,	Усны тухай хууль, Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир ус, Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015, Газрын доорх усыг бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 6148:2010, Ундны усны, эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900: 2018, Байгаль орчны аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2018 оны 04 сарын 05 өдрийн А82/128 тоот тушаалын хавсралт. Ахуйн хаягдал ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах журам
Хөрс	Хөрсний агрохими, нийт азот, хөдөлгөөнт фосфор, солилцох кали, карбонат, Хүнд металл(Cr, Pb, Cd, Ni, Zn), Бактери	шимт хөрсний овоолго, засварын газар, ШТС орчим	2025.10 сард	шимт хөрсний овоолго, засварын газар, ШТС орчим	MNS3985-87 Хөрсний ариун цэврийн байдлын үзүүлэлтийн нэр. төрөл MNS3310-91 Хөрсний агро химийн үзүүлэлтийг тодорхойлох MNS2305-94 Дээж авах. савлах. тээвэрлэх. хадгалах журам MNS(ISO) 4814:1999. Атом Шингээлтийн Спектрометрээр шинжилгээ хийх

Хүснэгт 7 Орчны хяналт шинжилгээний хүрээнд хийсэн ажил

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**11. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

Уурхайн үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавихыг уурхайн дарга хариуцаж ажилласан бөгөөд 2025 онд аваар осолгүй хариуцлагатай ажилласан болно.

Хүснэгт 8 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө болон биелэлт

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
	Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааг 5 жил тутамд мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	Компанийн захирал Байгаль орчны мэргжилтэн	Гэрээт ажлыг гүйцэтгэхэд цаг хугацааны хувьд оройтсон байсан учраас мэргэжлийн эрх бүхий “И Эйч Эс Эм”ХХК-тай ирэх хавар буюу 2026 оны 6-р сард хийхээр гэрээ байгуулсан.
	Уурхайн нөхөн сэргээлт, хаалтын менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулах		Хаалтын төлөвлөгөө боловсруулах ажлыг мэргэжлийн эрх бүхий “Газарресурс”ХХК-тай гэрээ байгуулаад өөрсдийн саналыг бас өгсөн.
	Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх		Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийсэн ажлаа орон нутагтаа танилцуулсан.

12. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ СУМ БАГИЙН ИРГЭДЭД ТАЙЛАГНАХ АЖЛЫН ХУВААРЬ

Иргэдийн хуралд байгаль орчныг хамгаалах болон нөхөнс сэргээлт, нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийсэн ажлуудаа иргэдэд нээлттэй танилцуулсан. Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд нийт 177,8 сая төгрөгний ажил гүйцэтгээд байна. Газар дээрээ олборлолтын үйл ажиллагаа явуулж буй манай компанитай гэрээ бүхий туслан гүйцэтгэгч компани болох “Юбиксолюшн”ХХК нь нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийсэн ажлаа танилцуулсан болно.



Зураг № 28 Иргэдэд хийсэн ажлаа танилцуулж буй байдал

Хүснэгт 9 Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийсэн ажлын тайлан

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

№	Орон нутгийн хандив тусламж	Төгрөг
1	Баяндун сумын 100 жилийн ой болон ногоон байгууламж,цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах	100,000,000
2	5 сар Баяндун сумын төвийн зам засварын болон хогийн цэгийг шинэчлэх ажил	33,750,000
3	6 сар Баяндун сумын Үлийн давааны зам засварын ажил	18,687,500
4	Баяндун сумын Ахмадын хорооны ажил	234,350
5	“Дун хайрханы тахилга” мөнгөн хандив	3,000,000
6	Тоонотын баяр	15,000,000
7	Наадмын талбайн зам усалгаа	2,150,000
8	Цэцэрлэгийн 60 жилийн ой	5,000,000
9	Сургуулийн автобус	
		177,821,850

Хүснэгт 10 БОМТ хэрэгжилтийн олон нийтэд тайлагнах тухай

№	Хийгдэх ажил	Хариуцах эзэн	Биелэлт
1	Уурхайн үйл ажиллагаатай сум орон нутгийн иргэд, ЗДТГ-ын мэргэжилтэн, холбогдох мэргэжилтнүүдийг газар дээр нь танилцуулна.	Компанийн захирал Байгаль орчны мэргэжилтэн	Баяндун сумын тайлан хэлэлцүүлэх хуралд компанийн үйл ажиллагаа, байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа, нөхөн сэргээлт, нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийж буй ажлаа танилцуулан хуралд оролцсон.
2	Менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг боловсруулан аймгийн байгаль орчны албанд хүргүүлнэ.		Дорнод аймгийн БОГазарт 11 сарын 01 багтаан хүргүүлэв.
3	Нөхөн сэргээлтийг танилцуулж улсын комисст хүлээлгэн өгөх.		Тайлан хүлээн авсны дараа нөхөн сэргээлтийн улсын комист хүлээлгэн өгч акт үйлдсэн.

13. ДҮГНЭЛТ

Уурхайн ашиглалтын ажил явагдаж байхад нөхөн сэргээлт буюу дүүргэлтийн ажлыг дотоод овоолгоор зэрэгцээ байдлаар хийдэг. Энэ нь нөхөн сэргээлтийн зардлыг багасгах болоод их хэмжээний гадаад овоолгыг үүсгэн, газрын эвдрэл үүсгэхгүй байх давуу талтай.

2025 онд техникийн нөхөн сэргээлтийг хоёр хэсэг газарт хийсэн бөгөөд нийт 9.5га талбайд хийж гүйцэтгээд байна.

Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 4000ш мод тарьсан. Үүнд: Улиас 550ш, агч 550ш, улаан бургас 1200ш, цагаан бургас 1200ш, гацуур 5ш, үрэл 50ш, хайлаас 445ш тус тус тарьж суулгах ажлыг хийж гүйцэтгэв.

Дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт ажлын хүрээнд 2ш булгийн эхийг хаших ажлыг гүйцтэв.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг тус оны 10 дугаар сард Байгаль орчны зөвлөх үйлчилгээний эрх бүхий “Газарчандмань”ХХК-аар хийлгүүлсэн.

Уурхайн технологийн ус болох цэвэр болон бохирын нуурын усыг MNS 4943:2015 стандартаар үзүүлсэн. Тус шинжилгээний үр дүнгээр цэвэр болон бохир нуурын ус стандарт хэмжээнд байна.

Уурхайн ундны усанд ундны усны стандартад нийцэж байгаа эсэх, мөн бактерлогийн шинжилгээ хийлгэсэн болно. Тус шинжилгээний үр дүнд Ундны усанд Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 900: 2005 стандартын хэмжээнээс давсан үзүүлэлт илрээгүй болно.

Уурхайн засварын газар, ШТС-ын газрын хөрсийг “Нарт шуун консалтинг”ХХК-ын итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлсэн бөгөөд хүлцэх агууламжтай харьцуулсан бөгөөд хүлцэх хэмжээнээс давсан үзүүлэлт гараагүй болно.

Шимт хөрс хадгалсан овоолгоос дээж авч шинжлүүлсэн бөгөөд хөрс нь шүлтлэг урвалын орчинтой, карбонатгүй, ялзмагийн агууламжаар дунд зэрэг, цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор болон калийн хангамжаар дунд зэрэг, механик бүрэлдэхүүн элсэнцэр. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий түвшин дундаж гарсан байна.

Хог хаягдлын гэрээгээ Баяндун сумтай байгуулан сумын төвлөрсөн цэгт хог хаягдлаа төвлөрүүлж байгаа бөгөөд техникийн хаягдал тосыг тусгай зөвшөөрөлтэй “Түмэн эгшиг” ХХК-тай гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Хог хаягдлын менежментийн ажлын хүрээнд 50-60 хүний хүчин чадал бүхий ахуйн бохир цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулан ашиглалтад оруулсан болно. Мөн хатуу хог хаягдал хаях цэгээ дахин тохижуулан сайжруулах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Уурхайн ус ашиглах гэрээг Онон-Улз голын сав газартай байгуулан ажиллаж байна.

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хавсралт

<i>Хавсралт № 1 Хөрсний дээжийн хариу.....</i>	<i>35</i>
<i>Хавсралт № 3 Ундны усны бактерлогийн шинжилгээний дүн</i>	<i>37</i>
<i>Хавсралт № 4 Ундны усны химийн шинжилгээний дүн.....</i>	<i>38</i>
<i>Хавсралт № 5 Ус ашиглуулах дүгнэлт.....</i>	<i>39</i>
<i>Хавсралт № 6 Ахуйн ус ашиглах гэрээ</i>	<i>40</i>
<i>Хавсралт № 7 Тоолуурын баталгаажуулалтын гэрчилгээ</i>	<i>41</i>
<i>Хавсралт № 8 Унд ахуйн усны төлбөр төлсөн баримт</i>	<i>41</i>
<i>Хавсралт № 9 Хог хаягдал гэрээ.....</i>	<i>43</i>
<i>Хавсралт № 10 Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт.....</i>	<i>44</i>
<i>Хавсралт № 11 Хог хаягдлын цэгт хог нийлүүлсэн ажлын акт</i>	<i>44</i>
<i>Хавсралт № 12 Аюултай хог хаягдал нийлүүлэх гэрээ</i>	<i>45</i>
<i>Хавсралт № 13 Аюултай хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт</i>	<i>46</i>
<i>Хавсралт № 14 Аюултай хог хаягдал тушаасан акт.....</i>	<i>47</i>
<i>Хавсралт № 15 Нөхөн сэргээлтийн тусгай зөвшөөрөл</i>	<i>48</i>
<i>Хавсралт № 16 Нөхөн сэргээлтийн барьцаа төлбөр төлсөн баримт</i>	<i>49</i>

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**



**“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ**



Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/10-29/1

Захиалагч: “Алтан дун дорнод” ХХК
Дээж авсан цэг: Дорнод аймаг, Баяндун сум
Сорьц авсан огноо: 2025 оны 10 сар 22 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 10 сарын 29

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг- экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Шимт хөрс											
1	0-30	7.50	0.024	0.056	2.13	0.00	0.17	12	10	4.9	5

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Шимт хөрс								
1	0-30	3.1	55.0	16.9	14.3	4.3	6.4	25.0

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Засварын газар	0-30	8.4	20.9	0.0	39.2	10.9	17.8
ШТС	0-30	50.0	20.9	0.0	37.1	18.6	28.7
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

**Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжэнд хамаарна*

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд
MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Хүнд металлуудыг -
хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН *О.О.О.* Х.УУГАНЦЭЦЭГ, С.НЯМДАШ

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: *Г.С.* Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

2025 ОНЫ 10 САРЫН 29 1

Хавсралт № 1 Хөрсний дээжийн хариу

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**



МНАС
Accreditation
system
TL 08
MNS ISO/IEC

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН



БАЙГАЛЬ
ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

Дугаар он/№ : 2025 / Б-79-81

Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Хоту” ХХК

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Э.Мөнгөнтуяа, 99091463

Сорьцын тоо, төрөл : 3, ус

Сорьц авсан огноо : 2025.05.01

Сорьцын тодорхойлолт : Бохир усны сорьц

Шинжилгээний аргын стандарт : **MNS ISO 10523:2001, MNS 6836:2020**
MNS ISO 6833:2020, MNS ISO 5815-1:2015
MNS 1097:2023, MNS 6779:2019
MNS 6834:2020, MNS ISO 6878:2001

Шинжилсэн огноо : 2025.05.02-2024.05.12

Хуудасны тоо : 1 /1

Үр дүн : 3

Сорьц авсан цэг	pH	ЖБ мг/л	XXX-Mn мг/л	БХХ ₅ мг/л	NH ₄ -N мг/л	NO ₂ -N мг/л	NO ₃ -N мг/л	N _{нийт} мг/л	P _{эрд} мг/л
Дорнод аймаг Баяндун сум Бохир нуур 49°29'56", 113°26'05"	7.65	94.0	3.3	2.5	0.22	0.018	0.06	0.30	0.037
Цэвэр нуур 49°29'49", 113°27'02"	7.90	35.5	3.2	2.5	0.16	0.013	0.15	0.32	0.028
Шүүрлийн ус 49°31'11", 113°26'05"	7.54	26.0	2.1	2.3	0.15	0.011	0.05	0.21	0.016
MNS 4943:2015	6-9	30	20	20	-	-	-	15	1.5

Тайлбар: ЖБ- Жинлэгдэгч бодис, XXX-Mn-Химийн Хэрэгцээт Хүчилтөрөгч-Перманганатын исэлдэх чанар
БХХ₅- Биохимийн Хэрэгцээт Хүчилтөрөгч

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч:

Шалгасан шинжээч:

Хянаж баталгаажуулсан ахлах шинжээч:

А.Цолмонбаяр

Ц.Мийдүв

Б.Отгонжаргал



Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Хавсралт № 2 Цэвэр, бохир нуурын усны химийн шинжилгээний дүн

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН



МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ
/Central laboratory of water inspection/

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-хороо,
Чингүнжавын гудамж Утас:70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/Test of result/



TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: “ХОТУ” ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны микробиологи	№ 560	Дорнод аймаг, Баяндун сум, Ундны ус худаг	Гүний худаг	49°27' 37" 113°25'31"

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5 л / 1.5l /	2025.04.28	2025.04.28-05.01	2025.05.01	MNS 0900:2018

№	Шинжилсэн үзүүлэлт, хэмжих нэгж /Parameters/	Шинжилгээний аргын стандарт /Test method/	*ЗДХ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	Нийт нянгийн тоо- /Total number of microorganisms/ Colony-Forming Unit, CFU	MNS ISO 6222:1998	<100	0
2	Гэдэсний бүлгийн савханцар, халуунд тэсвэртэй гэдэсний бүлгийн савханцар /Coliforms organisms, Thermotolerant coliform organisms and E.coli/	MNS (ISO) 9308- 2:1998	Илрэхгүй Undetect	Илрээгүй Undetected
3	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч бичил биетэн- Salmonella, Shigella /Phatogenic organisms- Salmonella, Shigella/	MNS ISO 6579-1:2020	Илрэхгүй Undetect	Илрээгүй Undetected
4	Сульфид задлагч агааргүйтэн -Cl.perfringens /Sulfide-reducing anaerobes- Cl.perfringens/	MNS ISO 6461-1:1999	Илрэхгүй Undetect	Илрээгүй Undetected
5	Псевдомонас аерогиноза-/Pseudomonas aeruginosa/	MNS 6546:2015	Илрэхгүй Undetect	Илрээгүй Undetected

* ЗДХ- Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Микробиологич /Microbiologist/.....Д.Оюунтуяа /Oyuntuya.D/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/.....Д. Урантэс /Urantes.D/

Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорьцонд хамаарна. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Хавсралт № 2 Ундны усны бактерлогийн шинжилгээний дүн

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**



ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

**УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ**
/ Central laboratory of water inspection /

Улаанбаатар хот, Балчгол дүүрэг, 2-хороо,
Чингүнжавын гудамж Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test of result /



TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр / Customer name: "ХОТУ"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	560	Дорнод аймаг, Баяндун сум, Ундны ус худаг	Гүний худаг	49°27'37" 113°25'31"

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л/1.5l	2025.04.28	2025.05.05	2025.05.06	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжилэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.59
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	0.48
3	Карбонат, (CO ³⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.20
4	Гидрокарбонат, (HCO ³⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	231.80
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	2.12
6	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<100.0	30.50
7	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/	MNS 1097:2023	<30.0	7.30
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<350.0	4.96
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	306.00
10	Сульфат, (SO ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	34.80
11	Нитрат, (NO ³⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	5.01
12	Нитрит, (NO ²⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/L	MNS 4431-2005	<1.0	0.02
13	Аммони, (NH ⁴⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<1.5	0.09
14	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.54
15	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<200	60.41

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/: Ө.Энхбаясгалан /Enkhbayasgalan. U/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/: Д.Урантэс /Urantes.D /
Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорьцонд хамаарна. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

Хавсралт № 3 Ундны усны химийн шинжилгээний дүн

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”- ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

		ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ УСНЫ ГАЗАР
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ		
2025 оны 06 -р сарын 03 -ны өдөр	Дугаар Е-2505-000181	Улаанбаатар хот Утас: 265528, 265578

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр:	Алтан дун дорнод монгол ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:	
Регистрийн дугаар:	6604277
Захирал:	Баасанбямба
Холбоо барих дугаар:	99116828
Факс :	
И-мэйл хаяг :	

2.Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр:	Алтан дун дорнод Монгол” ХХК-ийн Дорнод аймгийн Баяндун сумын нутагт орших 349.98 га талбай бүхий, MV-022752 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Чулуут нэртэй газар Мухарт, Тавхайн амны алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төсөл.
Байршил:	Дорнод, Баяндун, 1-р баг, Түргэн
Харьяалагдах сав газар:	Улз голын сав газар
Хамаарах салбар:	Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй:	Дорнод аймгийн Баяндун сумын нутагт орших “Чулуут” нэртэй “Мухарт, тавхайн амны” алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төсөл нь ашиглалтын 2 жилийн хугацаанд нийт 231.31 мян.м3 элс олборлож, 1049.91 мян.м3 хөрс хуулна. АМГТГ-ын Геологи, Уул уурхайн Кадастрын хэлтсийн даргын 2024.01.26-ны өдрийн шийдвэрээр Дорнод аймгийн Баяндун нутагт орших “ Чулуут ” нэртэй 349.98 га талбайд ашигт малтмал ашиглах MV-022752 дугаартай ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг 30 жилийн хугацаатай олгосон.

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Алтан дун дорнод монгол

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
2	2 ээлжээр	190	54	20

Хавсралт № 4 Ус ашиглуулах дүгнэлт

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

АХУЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2025оны 03 сарын 10

Дугаар 01

Баяндун сум

Нэг. Ерөнхий зүйл

Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйл 23. 8. 9 дэх заалт, Усны тухай хуулийн 28. 6, 29. 1. 31, 1 дэхь заалт, Сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2018 оны 07 дугаар сарын 18-ны өдрийн 9 дүгээр хуралдааны 04 дүгээр тогтоол Онон улз голын сав газрын Захиргааны дүгнэлтийг тус тус үндэслэн:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж

Баяндун сумын байгаль хамгаалагч Т.Ганбаатар

Ус ашиглагчийг төлөөлж ЮБИКСОЛЮШН. Т.Эрдэнэсайхан

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах гэрээ

2.2. Сум хариуцсан татварын байцаагч Оюунтүлхүүр утас 99251207 залгаж эрх үүсгэж төлбөр төлөх

2.2.1. унд-ахуй, нэг литр бүрийн үнэ 5 төгрөг

Хүний тоо 30 хэмжээ 810000 литр үнэ 4.050.000 төгрөг

2.4. Усны эх үүсвэрийн байршил: Гүн өндөр

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдлэж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1. ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;

4.5.2. аль нэг тал татан буугдсан бол.

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Баяндун сумын байгаль хамгаалагч

Т.Ганбаатар

Утасны дугаар 89851193



Ус ашиглагчийг төлөөлж:

ЮБИКСОЛЮШН ХХК-ыг төлөөлж

Т.Эрдэнэсайхан

Утасны дугаар 99117989

Хавсралт № 5 Ахуйн ус ашиглах гэрээ

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**УСНЫ ТООЛУУРЫН
БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ГЭРЧИЛГЭЭ**
№ ЭУ 235523

СТАНДАРТ,
ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ГАЗАР

.....-Д
(хэрэглэгчийн нэр)

ашиглаж байгаа LSG 32 загварын 6 м³/ц
хэмжих хязгаартай, 32 мм-ийн голчтой № 202100345 -ын
халуун, хүйтэн усны тоолуурыг № 017 лацаар битүүмжилж
(доогуур зурах)
2027 оны 03 -р сарын 28 -ны өдөр хүртэл улсын
баталгаажуулалтын гэрчилгээ олгов.

Шапгалтын дараах заалт: 00092 м³

Лабораторийн тэмдэг
2025 оны 03 -р сарын 28 -ны өдөр

Улсын шалгагчийн
гарын үсэг, тэмдэг

Хавсралт № 6 Тоолуурын баталгаажуулалтын гэрчилгээ



Цахим гүйлгээний баримт

Хүсэлтийн лавлах дугаар: S65861035202503133

Татсан огноо: 2025-10-29 13:56

Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн данс	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
2010008443 MN290015002010008443	100900013406	4,000,000.00 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр ЮБИКСОЛЮШН ХХК	Хүлээн авагчийн нэр БО НӨХӨН СЭРГЭЭХ БАТАЛГАА	Гүйлгээний утга ХОТУ ХХК MV-003108 РД2763788 БОМТ Б АРЬЦ	
	Хүлээн авагчийн банк Төрийн сан	Гүйлгээний огноо 2025-03-13	



Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан ©. Голомтбанк ХК.

Хавсралт № 7 Унд ахуйн усны төлбөр төлсөн баримт

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

БАТЛАВ
ЗАСАГ ДАРГА  Б.БАТХҮҮ

ХОГ ХАЯГДАЛ ХҮЛЭЭЖ АВАХ ГЭРЭЭ

2025.03. 10

Наранбулаг

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1 Энэхүү гэрээний зорилго нь: Сумын нутаг дэвсгэрт алт олборлолт, хайгуулын үйл ажиллагаа явуулж байгаа ХХК-ийн ахуйн болон бусад хог хаягдлыг сумын төвлөрсөн хогийн цэгт хүлээж авах, устгах талаар компанитай харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр гэрээг байгуулах, гэрээнд заасан хугацаанд төлбөрийг төлөх болон ажлын уялдааг сайжруулж хариуцлагыг дээшлүүлэхэд оршино.

1.2 Энэхүү гэрээний эрх зүйн үндэслэл нь Хог хаягдлын тухай хуулийн 8,5,2, 8,5,3, 9,2,3, 9,2,8, 11,1,2 дэхь заалтууд, Сумын ИТХурлын үнэлгээ тогтоосон шийдвэр

Хоёр: Гэрээ байгуулагч талууд.

Нэг талаас: Түргэн багийн байгаль хамгаалагч Т.Ганбаатар

Нөгөө талаас /ЮБИКСОЛЮШН/ ХХК-ыг төлөөлж Т.Эрдэнэсайхан нар Сумын ИТХурлын тэргүүлэгчдийн 2021 оны 05 дугаар сарын 06-ны өдрийн дугаар 19 тоот тогтоолоор ХХК-ын хүний тоо 30 ажиллах 180 хоног 1 тэвш хогийг 100000 төгрөгөөр үнэлсэн шийдвэр зэргийг харилцан зөвшөөрч, тохиролцсоны дагуу энэхүү гэрээг 2025 оны 04 дүгээр сарын 01 -ний өдрөөс 2025 оны 10 дугаар сарын 01 - ний өдөр хүртэл байгуулав.

Хаях хогны хэмжээ 7 тэвш- үнэ - 700000 төгрөг

Гурав. Компанийн эрх, үүрэг.

3.1. Компани нь ахуйн хог хаягдлыг өөрийн унаа, зардлаар сумын төвлөрсөн хогийн цэгт авчирч байгаль хамгаалагчийн хяналтан доор төвлөрүүлэх.

3.2. Төрийн байгууллагаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэхийг шаардах.

3.3. Гэрээнд заагдсан хугацаанд мөнгөн төлбөрөө төлөх

Дөрөв: Төрийн байгууллагын бүрэн эрх

4.1. Гэрээний дагуу хог хаягдлаа сумын төвлөрсөн хогийн цэгт авчраагүй, хог шатаасан зэрэг бусад зөрчил гаргасан тохиолдолд зөрчлийг арилгуулах шаардлага тавих.

4.2. Түргэн багийн байгаль хамгаалагч тус компанийн хог хаягдлыг хяналтан дороо устгуулах, булшлуулах, бүртгэл хөтлөх, хураамжийн хэрэгжилтэнд хяналт тавих

Тав: Бусад зүйл:

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

5.1. Гэрээнд заасан болон бусад зүйлсийн талаар маргаан гарвал талууд харилцан зөвшилцөх замаар асуудлыг шийдвэрлэх.

5.2. Энэхүү гэрээ нь гэрээний хугацаа дуусахаас 10 хоногийн өмнө эсвэл гэрээг талууд харилцан зөвшилцөж хугацаанаас өмнө цуцлахаар саналыг бичгээр мэдэгдэнэ.

5.3. Тухайн жилд тооцогдсон мөнгөн дүнгийн баримт, хог хаягдлын бүртгэл зэрэг нь гэрээний салшгүй нэг хэсэг болно.

Зургаа: Гэрээ байгуулсан:

Төрийн байгууллагыг төлөөлж

Байгаль хамгаалагч *Д.А.Т.Ганбаатар*/

Харилцах утас 89851193

Хаяг Баяндун сум

“Юбиксолюшн” ХХК-ыг төлөөлж

Захирал *Т.Эрдэнэсайхан*

Харилцах утас: 99117989

Баяндун сум Түргэн баг



Хавсралт № 8 Хог хаягдал гэрээ

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

"ЮБИКСОЛЮШН" ХХК хог хаягдлын бүртгэл

№	Жолоочийн нэр	Авто машины дугаар	Хог хаягдлыг бүртгэсэн албан тушаалтан	Баримт үсэг	Огноо
1	Гийаа Оюу	5376 УБХ	Гийаа Оюу	210402	2025.04.30
2	Гийаа - Мидий	5376 УБХ	Гийаа Оюу	210402	2025.05.28
3	Г. Бат-Оюу	Б5 Б5 УМС	Гийаа Оюу	210402	2025.04.30
4	Г. Бат-Оюу	Б5 Б5 УМС	Гийаа Оюу	210402	2025.05.28
5	Г. Бат-Оюу	5736 УБХ	Гийаа Оюу	210402	2025.09.22
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					



Цахим гүйлгээний баримт

Хүсэлтийн лавлах дугаар: S65861035202503133

Татсан огноо: 2025-10-29 13:56

Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн данс	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
2010008443 MN290015002010008443	100900013406	4,000,000.00 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр ЮБИКСОЛЮШН ХХК	Хүлээн авагчийн нэр БО НӨХӨН СЭРГЭЭХ БАТАЛГАА	Гүйлгээний утга ХОТУ ХХК MV-003108 РД2763788 БОМТ Б АРЬЦ	
	Хүлээн авагчийн банк Төрийн сан	Гүйлгээний огноо 2025-03-13	

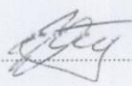


Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан ©. Голомтбанк ХК.

Хавсралт № 9 Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт

Хавсралт № 10 Хог хаягдлын цэгт хог нийлүүлсэн ажлын акт

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

 “ЮБИКСОЛЮШН” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал Г.ЭРДЭНЭСАЙХАН	 “ТҮМЭН ЭГШИГ” ХХК-ийн Гүйцэтгэх захирал Г.ЧИНЗОРИГ	
АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ ШИЛЖҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ		
2025 оны 03 сарын 05-ны өдөр	№	Улаанбаатар хот
Энэхүү аюултай хог хаягдал шилжүүлэх гэрээ (цаашид “Гэрээ” гэх)-г Монгол улсын Иргэний хууль, Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Засгийн газрын 2018 оны 116-р тогтоолын 1-р хавсралт болох “Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, нүгтлүүлэх, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх тайлагнах журам”, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 02-р сарын 02-ны өдрийн А/21 тоот тушаал болон Байгаль орчны аюулгүй байдалтай холбогдох хууль, журмыг тус тус үнэлсэн болгон;		
(ҮҮСГЭГЧ) “ЮБИКСОЛЮШН” ХХК	(ХҮЛЭЭН АВАГЧ) “ТҮМЭН ЭГШИГ” ХХК	
Монгол Улс, Улаанбаатар, СБД, 11-р хороо, Нью Хоризонс барилга, 1102 тоот	Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 14 хороо, Намьянжугийн гудамж 44-өөрийн байр	
Регистрийн дугаар: 5849314 Утас: 976-77117989	Регистрийн дугаар: 5031923 Утас: 88990428, 91918828	
Үүсгэгчийн эрх бүхий төлөөлөгч: Захиргаа, хүний нөөцийн менежер М.Анударь hr@ubisolution.mn	Хүлээн авагчийн эрх бүхий төлөөлөгч: Ерөнхий менежер Б.Одбаяр chemicalwasterisk@gmail.com	
Үүсгэгч болон Хүлээн авагч нь (тус тусад нь “Тал”, хамтад нь “Талууд” гэх) энэхүү гэрээг ийлгүү-гэ, дорнод шороон ордын алтны шороон тухай тухирд шон.		
ИҮГ. ГЭРЭЭНИЙ АГУУЛГА		
1.1. Энэхүү гэрээгээр Аюултай хог хаягдал үүсгэгчээс аюултан хог хаягдлын дагалдах бичигт заасан олон төрлийн хаягдал /цаашид “аюултай хаягдал” гэх/-ыг хүлээн авагч нь хүлээн авч хадгалах, дахин боловсруулах, устгалд оруулах, үүсгэгч нь хүлээн авагчид тохиролцсон үнийг төлөх болон талуудын эдлэх эрх, үүрэг хариуцлагын талаар зохицуулна. 1.2. Аюултай хаягдал хүлээн авагч нь Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хүчин төгөлдөр тусгай зөвшөөрөлтэй байна. 1.3. Аюултай хог хаягдлын төрөл түүнийг устгах нэгж үнийг гэрээний Хавсралт №1-г тусгах ба талууд гэрээний хугацаанд аюултай хог хаягдлыг шилжүүлэх бүртээ дагалдах бичгийг баталгаажуулан энэ гэрээнд хавсаргана. 1.4. Энэ гэрээ нь 2025 оны 03 сарын 05 -ны өдрөөс 2026 оны 03 сарын 05-ны өдрийг хүртэл 1 жилийн хугацаатай байна.		
ХОЁР. АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛД ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА		
2.1. Үүсгэгч нь аюултай хог хаягдлыг хүлээн авагчид шилжүүлэхдээ дараах зүйлийг тэмдэглэсэн байна. Үүнд: 2.1.1. Аюултай хог хаягдлыг ангилан ялгаж “Аюултай хог хаягдал” гэсэн тэмдэглэгээг тавьсан байх; 2.1.2. Аюултай хог хаягдлыг савласан сав бүрт ямар хаягдал байгаа талаарх нэр шошготой байх;		
Үүсгэгч тал: 	1	Хүлээн авагч тал: 

Хавсралт № 11 Аюултай хог хаягдал нийлүүлэх гэрээ

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН



Цахим гүйлгээний баримт

Хүсэлтийн лавлах дугаар: S58401495202506063

Татсан огноо: 2025-10-29 13:58

Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн данс	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
2010008443 MN290015002010008443	499085408	4,000,000.00 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр ЮБИКСОЛЮШН ХХК	Хүлээн авагчийн нэр ТҮМЭН-ЭГШИГ ХХК	Гүйлгээний утга ЮБИКСОЛЮШН ХХК РД5849314 АЮУЛТАЙ ХО Г ХА	
	Хүлээн авагчийн банк ХУД ХӨГЖ ТӨВ БАНК	Гүйлгээний огноо 2025-06-06	



Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан © . Голомтбанк ХК.

Хавсралт № 12 Аюултай хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт

**ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

“ЮБИКСОЛЮШН” ХХК-ний

АЮУЛТАЙ ХОГ ХАЯГДАЛ

УСТГАЛЫН АКТ №00384

2025 оны 10-р сарын 29-ны өдөр

“ЮБИКСОЛЮШН” ХХК-ны аюултай хог хаягдал болох хаягдал тос 1000л, тостой арчих материал агаар шүүгч 157ш, тосны шүүр түлшний шүүр 340ш, хаягдал аккумулятор 30ш, хаягдал дугуй 100ш хаягдлыг 2025 оны 10-р сарын 29-ны өдөр Улаанбаатар хотоос 46 км зайтай Төв аймгийн Сэргэлэн сумын 1-р багийн нутаг дэвсгэр 4-р зөрлөгт байрлах Түмэн эгшиг ХХК-ны “Химийн хорт болон аюултай бодисын сав баглаа боодлыг дахин боловсруулах эко үйлдвэр”-ийн устгалын цехд авчирч саармагжуулан хоргүйжүүлж аюултай хог хаягдал устгах зориулалттай эргэлттэй пиролизийн “2ST” шатаах зууханд шатааж хүний эрүүл мэнд байгаль орчинд халгүй арга технологиор устгав. Устгалын ажлын гүйцэтгэлийн актыг хүргүүлэв.

Монгол улсын “Хог хаягдлын тухай” хууль, холбогдох дүрэм, журам, стандартын дагуу тээвэрлэлт, аюулгүй байдал, нууцлалыг чанд сахин хавсралтын дагуу хүлээлгэн өгсөн зүйлсийг устгах ажлыг гүйцэтгэсэн болно.

Комиссын гишүүд:

Түмэн-Эгшиг ХХК-ны Менежер

Химийн инженер

Инженер

Санхүүгийн алба



Б.Одбаяр

Б.Баяр

Б.Амаржаргал

Ч.Өсөхжаргал

Хавсралт № 13 Аюултай хог хаягдал тушаасан акт

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын
2016 оны 09 дүгээр сарын 01-ний өдрийн
А/27 тоот тушаалын 12 дугаар хавсралт



МОНГОЛ УЛС
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН
ГЭРЧИЛГЭЭ

2024 оны 10 дугаар сарын 17 -ны өдөр Улаанбаатар хот

Дугаар 00000008

УЛААНБААТАР (аймаг, нийслэлийн) ХАН-УУЛ
(сум, дүүрэг)-ийн 6031145 тоот регистрийн дугаартай
ГАЗАР РЕСУРС ХХК
(аж ахуйн нэгж, байгууллага)

Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 20 24 оны 10 дугаар сарын
17 -ны өдрийн А/742 тоот тушаалыг үндэслэн:

ГАЗРЫН ХЭВЛИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ төрлийн

ГАЗРЫН ХЭВЛИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ ХИЙХ

чиглэлээр

үйл ажиллагаа явуулах эрхийг ТАВАН жилийн хугацаагаар олгов.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН САЙД

 С.ОДОНТУЯА

Хавсралт № 14 Нөхөн сэргээлтийн тусгай зөвшөөрөл

ДОРНОД АЙМГИЙН БАЯНДУН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “МУХАРТ,ТАВХАЙН АМ”-
ЫН АЛТНЫ ШОРООН ОРДЫН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН



Цахим гүйлгээний баримт

Хүсэлтийн лавлах дугаар: S65199105202506133

Татсан огноо: 2025-06-13 16:54

Шилжүүлэгчийн дансны дугаар	Хүлээн авагчийн данс	Гүйлгээний дүн	Гүйлгээний төлөв
1105540151 MN580015001105540151	100900013406	12,069,250.00 MNT	Амжилттай
Шилжүүлэгчийн нэр БААСАНБЯМБА БИБИШ	Хүлээн авагчийн нэр БО НӨХӨН СЭРГЭЭХ БАТАЛГАА	Гүйлгээний утга MV-022752, АЛТАН ДУН ДОРНОД МОНГОЛ ХХК, БОМТ2025	
	Хүлээн авагчийн банк Төрийн сан	Гүйлгээний огноо 2025-06-13	



Бүх эрх хуулиар хамгаалагдсан ©. Голомтбанк ХК.

Хавсралт № 15 Нөхөн сэргээлтийн барьцаа төлбөр төлсөн баримт